

ΣΤΙΓΜΙΟΤΥΠΑ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

‘Ο κ. Ζίννης

ΥΠΟΣ μοναδικός, τύπος ἐκ τῶν σπανιωτάτων ὁ ἱατρός κ. Ζίννης. Ἐν καύχημα τῆς κοινωνίας μας, ἐν ἀγλαΐσμα τῆς νεοελληνικῆς Ἐπιστήμης. Πε-
λῳριος, γίγας, εὐρύνωτος, εὐρύστερνος, μὲ στῆθος ἀναπεπταμένον καὶ κεφαλὴν μεγάλην, γραφικωτά-
την, κεφαλὴν ἀναπολοῦσαν τὸν Βολταῖρον τοῦ Σκουὰρ Μόνζ. Τὰ χεῖλη του λεπτά, λεπτότατα καὶ σαρκαστικῶς εἰς τὰ ἄκρα ἀνασυρόμενα, ἔτοιμα νὰ μειδιάσωσιν ἡδέως μᾶλλον ἢ πικρῶς, διότι ὁ Ζίννης εἶνε εἰρων μέγιστος, ἀλλ’ οὐχὶ δηκτικός. Ῥίς σαρκώδης, καμπύλη, ἐπιβλητικὴ, ἥτις θὰ κατέ-
στρεφε καὶ ἡσχήμιζε μικρότερον κρανίον, ἀλλ’ ἥτις εἶνε ἐν πλείστη ἀναλογίᾳ ἐκεῖ ὅπου εὐρίσκεται ὑπὸ τὸ εὐρύτατον, λευκὸν ἐρρύτιδωμέ-
νον καὶ ἠύλακωμένον ὑπὸ βαθυτάτης μελέτης καὶ πολυχρονίου σκέψεως μέτωπον. Δύο δὲ ὀφθαλμοὶ μικρότατοι, μέλανες, θερμότατοι, ὅλοι πῦρ καὶ ζωὴ προμηνύουσι τὸ πνευματῶδες τοῦ ἀνδρὸς καὶ διὰ τῆς ἀπείρου των γλυκύτητος ἐκδηλοῦσι τὴν Φραγκλίνειον καρδίαν, τὴν Οὐασιγκτόνειον ἀγαθότητα καὶ μεγαλοψυχίαν τοῦ διαπρεποῦς τέκνου τοῦ Ἀσκληπιοῦ.

‘Ο κ. Ζίννης διὰ πᾶν ἄλλο φυσικῶς καὶ ἠθικῶς ἦτο προωρισμένος ἢ δι’ ἱατρός. Παραδοξολογία πράγματι ὅ,τι λέγομεν, ἀλλ’ ἀλήθεια διὰ τοὺς γνωρίσαντας ἐκ τοῦ σύνεγγυς καὶ σπουδάσαντας τὴν μέχρι τοῦ ἀπι-
στεύτου λεπτότητα καὶ εὐαισθησίαν τοῦ σοφοῦ ἐξ Ἡπείρου Ἀσκλη-
πιάδου. Καὶ ἐν τούτοις ὁ ἔρωσ του πρὸς τὴν ἐπιστήμην ταύτην παι-
διόθεν ἦτο ἀκατάσχετος καὶ ἄσβεστος.

Ἐν Παρισίοις δὲν ἐγνώρισε τίποτε ἐκτὸς τῶν βιβλίων καὶ τῆς Σχο-
λῆς του, πολλάκις δὲ πικρῶς ἀναπολῶν τὴν ἐν διηνεκεῖ μελέτη ταφεῖ-
σαν νεότητα ἀλγεινῶς ἀναστενάξει ὁμολογῶν ὅτι δὲν ἐχάρη τὰ νηάτα του.

Ἄλλ’ ἡ Δόξα μυριοτρόπως ἀντήμειψεν ἐτέρωθεν αὐτὸν κατακαλύ-
ψασα τὸ λαμπρόν του μέτωπον μὲ σωρείαν δαφνῶν καὶ κατακλύσασα
τὸ γραφεῖόν του μὲ διπλώματα, μὲ χαλκᾶ, ἀργυρᾶ, χρυσᾶ μετάλλια

τῶν ξένων Ἀκαδημιῶν, μὲ βροχὴν ἐγκωμίων καὶ τιμητικῶν ἐνδείξεων ὅλου τοῦ ξένου σοφοῦ κόσμου, τῶν σωματείων καὶ τοῦ τύπου ὀλοκλήρου τῆς Ὑψηλίου.

«Δὲν ἐχάρη τὰ ρηάτα του !» Ναί, εἶνε φράσις βαρυσήμαντος, φοβερά, πικροτάτη, ἀλλ' ὅταν ἡ νεότης καταναλίσκεται καὶ χρησιμοποιηταί εἰς τόσον εὐγενῆ καὶ μεγάλα ἔργα, ὅταν ἡ νεότης κατατρίβηται καὶ καταπονῆται, ὅπως σωθῶσι χιλιάδες ἀθῶων ὑπάρξεων καὶ ταλαιπώρων ἐκθέτων, τότε «μοῦντζα νὰ ἔχουν», κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον, ὅλαι αἱ κραιπάλαι καὶ αἱ ἡδοναί, αἱ θάλειαι καὶ οἱ κῶμοι, τὰ γλέντια καὶ αἱ τρυφαί τῆς νεανικῆς ἡλικίας ! Ἐκεῖνα τὰ ἔχουσιν ὅλοι οἱ νέοι ὄλων τῶν τάξεων καὶ ἀπασῶν τῶν γενεῶν. Ἡ ἀπόλαυσις δὲν εἶνέ τι δύσκολον, δυσάποκτητον καὶ μέγα. Δὲν χρειάζεται ἡ ὀλίγη ἐλαφρότης, ὀλίγη διάθεσις καὶ περισσοτέρα ἀδυναμία θελήσεως. Ὀλίγοι εἶνε οἱ ἰσχυροί, οἱ forts, ἐν τῷ βίῳ τούτῳ, οἱ ἀψηφούντες τὴν ἡδονήν, οἱ περιφρονούντες τὴν γυναῖκα, οἱ ἀνώτεροι τῆς ἀκολασίας καὶ τῶν παννουχιστικῶν κραιπαλοκώμων. Ὀλίγοι εἶνε οἱ θυσιάζοντες τὰ πάντα διὰ τὴν Δόξαν, τὴν Πατρίδα καὶ τὴν Ἐπιστήμην καὶ ἐκ τῶν ὀλίγων τούτων εἰς εἶνε καὶ ὁ Ἀραστάσιος Ζίρρης.

*
* *

Ἀλλὰ πρὸς τὸ βιβλίον καὶ τοῦ Ἀσκληπιοῦ τὰ ξήρια, παρὰ τοὺς κυάθους καὶ τὰ ἐκδόρια, ὁ εὐφυὴς καθηγητὴς ἰδιαιτέραν λατρεῖν τρέφει καὶ πρὸς τῆς Γαστρονομίας τοὺς σεπτοὺς βωμούς. Εἶνε τύπος λεπτοῦ λιχνοτένθου καὶ φιλοδείπνου σοφοῦ. Καὶ εἶνε ἡ θεὰ αὕτη ἀδελφή, κασιγιήτη καὶ ὄμαιμος τῆς «Ὑγιείας», τῆς πεφιλημένης, σφριγώσης καὶ εὐζώνου, ζωηρᾶς δὲ καὶ μειλιχίου κόρης τοῦ Ἀσκληπιοῦ.

Ἡ πρώτη του ἐνασχόλησις, ἅμ' ὥς εἰσέλθῃ εἰς τὸν οἶκόν του, εἶνε νὰ μεταβῇ εἰς τὸν μικρὸν τῆς εὐνοουμένης θεᾶς ναῖσκον καὶ νὰ ἐπιβλέψῃ, ὥς οἰωνοσκόπος τὰ σφάγια, τὸν εὐπεπτον ὀβελίαν ἁμνόν, τὴν προκλητικῶς ἀνελισσομένην καὶ ὥς μάγισσαν πολυβραχίονα καὶ πολυπόδα, κοχλάζουσιν δ' ὥς ἐν τοῖς κύμασι τοῦ πόντου, ἐν τῷ λέβητι πορφυροβαφῇ ἐκ τοῦ τῶν χρυσῶν μῆλων ἡδυτάτου γαργαλιστικοῦ χυμοῦ, μακαρουράδαν. Δὲν λείπει ποτὲ νὰ ἀστείευθῇ μετὰ τῆς μαγειρίσσης καὶ νὰ εἴπῃ αἰετίναν εὐφυσολογίαν, μεγαλοφωνῶν διάφορα ῥητά, οἷον τὸ «Est modus in rebus» καὶ τὰ «Bagatella, Cacarella!» κάμνων διαφόρους ἀστείας τῆς φωνῆς παραλλαγὰς καὶ μειδιῶν ἀφελέστατα ὥς παιδίον.

Ὁ κ. Ζίννης μεθ' ὅλας τὰς ἀφθόνους τῆς Δόξης τιμὰς ὑπέστη πολλὰ

ἐν τῷ βίῳ, κατὰ βάθος δ' εἶνε τόσον πικραμμένος καὶ τόσην θλίψιν αἰσθάνεται, ὥστε ζητεῖ παντοιοτρόπως νὰ διασκεδάσῃ τὸν ἐσωτερικὸν τοῦτον κλύδωνα. Καὶ οἰκογενειακῶς δ' ὑπῆρξε τὰ μέγιστα ἀτυχῆς, ἀπολέσας ἀδελφούς ἐν θαλερωτάτῃ ἡλικίᾳ ἀποθανόντας καὶ σύζυγον, ἧς ἡ διὰ τοῦ ἀθηναϊκοῦ ὀρίζοντος διάβασις ἀφῆκε χρυσὴν γραμμὴν ἐν τῷ στερεώματι τῶν Ἀθηναίων, οἷαν ἀφίνουσιν ὀπισθέν των οἱ διάττοντες ἀστέρες. . .

Ὁλὴν του ὡς ἐκ τούτου τὴν ἀγάπην, τὴν ἀφοσίωσιν, ὅλην του τὴν καρδίαν καὶ λατρίαν εἶχεν ἀποταμιεύσει καὶ συγκεντρώσει εἰς τὴν πολυτιμὸν του μητέρα, τὴν σεπτὴν *Χρυσὴν Ζίρρη*. Καὶ ἦτο περιπαθὲς καὶ συγκινητικὸν θέαμα ἐκείνη ἡ υἱοῦ μεσήλικος μετὰ μητρὸς προβεβηκυίας καὶ λευκότριχος ἐγκάρδιος ἐφ' ὁλόκληρον τὸν βίον των συμβιώσις, ὅτε ὁ ἀμείλικτος τοῦ Χάρωνος πέλεκυς προπέρουσι τῷ ἀπέσπασε τὴν ἀδαμαντίνην ἐκείνην ψυχὴν, ἥτις ἦτο καὶ σύζυγος καὶ μήτηρ καὶ ἀδελφὴ καὶ οἰκονόμος τοῦ οἴκου καὶ παρήγορος ἄγγελος δι' αὐτόν, ἔρημον ἀπολειφθέντα ἐν μέσῳ τῆς παλαιᾶς του φίλης Ἐπιστήμης!

Ἦτο σπαραξικάρδιον νὰ ἐβλεπέ τις τὸν πολὺν ἐκεῖνον, πελώριον τὸ ἀνάστημα καὶ ὡς γίγαντα μεγαλόσωμον σοφόν, νὰ θρηνῇ καὶ νὰ οὐδύρηται κλαυθυμρίζων, ὡς παιδίον, ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς ὑπερογδοηκοντούτιδος μητρὸς!

* *

Τίποτε πρωτοτυπώτερον δὲ ἀπὸ τὰς μετὰ τοῦ μικροῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐργατῶν, ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν συνδιαλέξεις του. Παίξει μὲ ὅλους, εὐφυσολογεῖ, τοὺς περιγελᾷ μὲ ἀθῶα ἀστειολογήματα, σκώπτει τὰ πάντα μὲ εὐθυμολογίαν *Χάϊνε* καὶ σκῶμμα φιλοσόφου, Βολταίρου ἢ Δημοκρίτου, διαβλέποντος αἰεὶ τὸ γελοῖον τῶν ἐγκοσμίων καὶ τὸ μάταιον αὐτῶν. Ὅταν τρώγῃ, ζητεῖ πάντοτε νὰ ἔχῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του μικρὸν τινα παῖδα, ὃν μεταχειρίζεται ὡς γελωτοποιόν.

Ἐκεῖνος δὲ νὰ λαμβάνῃ τότε θέσιν στρατιώτου «ἀτενῶς» καὶ νὰ κάμνῃ διαφόρους ἐπιφωνήσεις, συνοδεύων τὰ λατινικὰ ἐπιφωνήματα, τὰ διάφορα ἀκατάληπτα «λερ-μπαλέρ» καὶ «θὰ σὲ βάλω στὴν σεντοῦκα, ποῦ μοῦ τᾶκαμες ἐτούτα. . .» κλπ. τοῦ κυρίου του.

Πολλάκις δὲ μεταξὺ δειπνοῦντος τοῦ ἱατροῦ ἀκούεται ὁ μικρὸς παῖς ἢ ἡ παιδίσκη ἀναφωνοῦσα «δύο! τρεῖς! τέσσαρες!»

Ἐὰν δὲν γνωρίζετε τὰ συνθήματα ταῦτα καὶ δὲν ἦσθε μεμνημένοι εἰς τὰς ἐθιμοτυπίας τοῦ διαπρεποῦς Καθηγητοῦ, ἐξίστασθε καὶ ἀπορεῖτε. . . Τὸ πρᾶγμα ἐν τούτοις εἶνε ἀπλούςτατον. Ὁ ὑπηρέτης ἀριθμεῖ τὰς

φέτας ἄρτου, ἃς τρώγει ὁ ἱατρός! . . διότι εἶνε φοβερός ἀρτοφάγος.

Ἄλλὰ μὴ τον ζητήσητε εἰς ἱατρικὴν ἐπίσκεψιν καθ' ἣν ὥραν τρώγει, διότι ἐχάθητε . . . Ὁ μειλίχιος, γλυκύς, προσηνέστατος ἐκεῖνος δαιτυμὼν μεταβάλλεται αὐθωρεῖ εἰς ἀγρίαν ἄρκτον, εἰς βρυχώμενον λέοντα, εἰς μυκώμενον ταῦρον . . . Σωθῆτε τὸ ταχύτερον, ἵνα μὴ καὶ ἡ θύρα αὐτῇ σᾶς κυνηγήσῃ! . .

Τί βλασφημία, οἷα ὀργὴ καὶ χόλωςις!

— «Στὸ διάβολο! ἀναφωνεῖ, δὲν ἔχομεν δικαίωμα καὶ νὰ φάγωμεν λοιπόν! Μὰ αὐτοὶ δὲν τρῶνε τᾶχα! Τί εἴμεθα ἡμεῖς γομάρια, χαμάλιδες;»

Προχθὲς ἔτυχε νὰ τον συναντήσω καταβαίνοντα ἐκ τῆς ἀμάξης. Ὡραιότερον θέαμα δὲν ὑπάρχει ἀπὸ τῆς ἐξελιξέως ἐκεῖνου τοῦ πελωρίου τοῦ σώματος ἐκ τοῦ δίκην κυτίου πυρείων, ὡς μικροκομποτεχνήματος, στιλπνοῦ του κουπέ.

— Ἐ πόσαις ἐμέτρησες; ἐρωτᾷ σοβαρῶς τὸν νεαρόν του, παῖδα ἔτι, ἀμαξηλάτην.

— 130, Ἀφέντη! . .

Τί εἶνε αὐταὶ αἱ ἑκατὸν τριάκοντα νομίζετε; Εὐθύς μοι διελεύκανε τὴν ἀπορίαν ὁ φιλοπαίγμων καθηγητής.

— Τῷ παρήγγειλα, μοὶ λέγει, νὰ μετρᾷ ὅσας γυναῖκας συναντᾷ εἰς τὸν δρόμον, ἀλλ' ὁ μάσκαρατζίκος μοῦ εἶπε προχθὲς ὅτι δὲν μετρᾷ ποτὲ τὰς γραίας . . . Τί νὰ κάμῃς, φίλτατε, αὐτὸς ὁ βρωμόκοσμος εἶνε γιὰ μούντζωμα . . . Πρέπει νὰ ἔχῃ κανεὶς τέτοιους караχιόζιδες νὰ γελᾷ ὀλίγον . . .

Καὶ στρεφόμενος πρὸς τὸν ἡνίοχον . .

— Ἐ! κύρ κολοκύθα, τρέξε πάρε τὸ ἄλογο εἰς τὸν σταῦλον, διότι εἶνε κάθυγρον!

*
*

Μοναδικὴ δὲ καὶ ἡ λατρεῖα του πρὸς τὴν Γαλλίαν. Ἀρχεῖ νὰ τῷ εἴπητέ τι ἐνθουσιαστικὸν διὰ τοὺς Γάλλους καὶ εὐθύς οἱ ὀφθαλμοὶ του πορφυροῦνται καὶ ὡς παιδίον δακρύουσιν . . . Καὶ ἔχει δίκαιον. Ἡ Γαλλία δι' αὐτὸν ὑπῆρξεν ὁ τόπος τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς ἀξίας του καὶ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν ἐπιστημονικῶν του ἐργασιῶν.

— «Εἰς αὐτὸν τὸν ἄγριον, τὸν ἀνθήθικον τόπον μόνον ἀντίδρασιν εὖρον, μοὶ λέγει συχνά. Μὲ ἐπολέμησαν πάντοτε καὶ ἀντέπραξαν εἰς ὃ, τι καλὸν ἠθέλησα νὰ κάμω. Πόλεμον, φίλε μου, πόλεμον φοβερόν μοι ἔκαμον πάντοτε καὶ εἰς τὸ Βρεφοκομεῖον καὶ πανταχοῦ. Δὲν ὑπάρχει ἡθικὴ, δὲν ὑπάρχει ἐκτίμησις καὶ ἐπιστημονικὸς βίος! Ἴσως σεῖς οἱ

νεώτεροι ζήσητε εἰς καλλιτέραν ἐποχὴν καὶ ἰδῆτε ὠραιότερας ἡμέρας, ἀλλ' ἡμεῖς θὰ ἀποθάνωμεν μέσα εἰς αὐτὴν τὴν ἀθλίαν ἀτμόσφαιραν, εἰς τὴν βρῶμα! . . .»

Καὶ ἅμα λέγων ταῦτα ῥοφᾷ κύπελλον ὕδατος, ὅπερ μιγνύει πάντοτε μὲ ὀλίγον κοινάκ.

Δὲν εἶνε τοῦ παρόντος ἡ πλήρης περιγραφὴ καὶ βιογράφησις τῆς σθεναρᾶς καὶ εὐγενοῦς ταύτης φαινῆς ὑπάρξεως. Ὁ Ζίννης εἶνε τόσο γνωστός, ὥστε δὲν προϋθέμεθα ποσῶς νὰ σᾶς τὸν παρουσιάσωμεν, ἐξάγοντες αὐτὸν ἐκ τῆς ἀφανείας. Εὐρίσκεται τόσο ἐν τῷ φωτί, ὥστε μᾶλλον δυσκολεύεται τις νὰ συλλάβῃ ὁλόκληρον καὶ πάσας τὰς λεπτομερείας του. Ἰδίᾳ ὅπου αἱρεται εἰς λυρικὸν κάλλος ἡ μορφὴ του, εἶνε, ὅταν καθ' ἐκάστην πρωΐαν ἐπισκέπτηται ὡς ποιμὴν τὸ μικρὸν του κοπάδιον, τὰ ἀρνάκιά του, τὰ ἀθῶα τῆς τύχης πλάσματα, ἐν τῷ Ἐκθετοτροφίῳ, ἅτινα σφῆζει κατὰ δεκάδας ἐκ βεβαίου θανάτου.

Ἀλλὰ καὶ ὡς ἐπιστήμων παιδίατρος ὁ κ. Ζίννης δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς μία μεγαλοφυΐα, πολλάκις δ' οἱ σοφοὶ τῆς Εὐρώπης ἔγραψαν ἀπὸ τῆς Ἀνατολῆς τὸ φῶς! » ἀναγνόντες τὰς ῥηξικελεύθους καὶ ἐπαναστατικές, οἶαι αἱ περὶ τῆς ὀδοντοφυΐας καὶ τῆς διφθερίτιδος, μελέται καὶ ἀνακοινώσεις τοῦ Sub aëre Atheniense ζῶντος σοφοῦ ἱατροῦ.

Εἶθε ἡ ὑγίεια, ἣν τόσο ἀγαπᾷ καὶ τόσο διαθρύπτει — ἀμπεχόμενος καὶ κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας, κατὰ τὰ κυνικὰ καύματα, χιτῶνας διπλοὺς καὶ τριπλοὺς καὶ ἐπανωφόρια ἀλλεπάλληλα καὶ ἰδρώνων περιτυλιγμένος ἐντὸς αὐτῶν . . . — εἶθε, λέγομεν, ἡ Ὑγίεια, ἥτις τυγχάνει τοιαύτης λατρείας παρ' αὐτοῦ, διασφῆζει καὶ διαφυλάττει ἐς αἰὶ αὐτὸν ὑγιᾶ καὶ ἀκμαῖον πρὸς τιμὴν τῆς Πατρίδος καὶ ἐπ' ἀγαθῇ τῆς Ἐπιτηδείας!

Ὁκτώβριος 1894.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ

Υ. Γ. Πάντοτε ἄμεμπτος τὴν περιβολήν, μὲ ὅλον τὸ γαλλικὸν chic κομψότατα ἐνδεδυμένος. Εἷς ἐκ τῶν ἀρίστων πελατῶν τοῦ κ. Ἀηδοποπούλου. Καπνίζει πολὺ. Δὲν δέχεται ἡ συμβουλίᾳ· μὲ τὴν ἐλαχίστην δ' ἀδιαθεσίαν οἴκουσε, μὴ ἐπισκεπτόμενος, ἐὰν ζητηθῇ, οὐδὲ πρίγκηπα. Βεβαίως ὁ Ζίννης δὲν ἐπλάσθη διὰ νὰ γείνη ἑκατομμυριούχος. Καὶ ἐν ἀκόμῃ χαρακτηριστικὸν τοῦ τόπου καὶ τῆς ἐποχῆς ὅπου ζῶμεν: Ὁ Ζίννης δὲν ἔχει ἀκόμῃ τὸν Σταυρὸν τοῦ λαιμοῦ, τὸν ὁποῖον ἔχει δεκάς συναδέλφων του, μὴ ἀξιωθέντων παρὰ ξένης Ἀκαδημίας μηδὲ χαλκοῦ μεταλλίου! Καὶ ὅχι μόνον δὲν τὸν ἔχει, ἀλλὰ καὶ ὁ πρόφην Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας ὁ κ. Εὐταξίας ἠπειλήσεν ὅτι θὰ τὸν παύσῃ, ὡς νὰ ἦτο ἱπποκόμος του! . . .

Ἡ παρωδία ὑπουργῶν!

Idem.

Ὁ κ. Ψυχάρης

ΙΔΟΣ «*Μοσιου Τζόρτζ*» τῶν Παρισίων. Ἡράκλειος τὸ ἀνάστημα, εὐρύνωτος, παχύς, τουρκοανατολίτης, μελαψός μὲ κατὰμαυρον, πλατὺν μύστακα, ὁ *Μοσιου Πουκαρί* εἶνε καὶ αὐτὸς μία ὁμοία προσωπικότης εἰς τὸ Παρίσι, ἀπ' τὰ κόκκαλα βγαλμένη τοῦ Ῥενὰν τὰ ἱερά. Περνᾷ γιὰ κᾶτι τι καὶ τοὺς πωλεῖ ἐκεῖ τοὺς κούκκους γι' ἀηδόνι καὶ τὸν χαλβᾷ τῆς Κωνσταντινουπόλεως δι' Ὑμητήτειον μέλι. . . Μὲ μισὰ τουρκικά, ἑν δέκατον ἑλληνικά, τρία τέταρτα γαλλικά καὶ ἑν τρίτον ἰταλικά ὁμιλεῖ μίαν γλῶσσαν, ἣν διαδίδει ἐν Γαλλίᾳ ὡς τὴν γνησίαν, ἄδολον, λαϊκὴν καὶ δημώδη ἑλληνικὴν. . . Ὁ κ. Βεζάνος, ὅτε ἦτο ἐν Παρίσις, τοῦ ἔκαμνε μάθημα εἰς τὰ ἑλληνικά, τὰς δὲ γνώσεις του ἐπὶ τῆς ἐπικτήτου ταύτης γλώσσης, συνεπλήρωσεν ἀναγινώσκων τὰς σατύρας τοῦ Σουρῆ καὶ τὰ ποιήματα τοῦ Πολέμη, ἐξ ὧν ἐσημείου ὅσας φράσεις ἠγνόει μὲ κόκκινο μολύβι, λέγων εἰς τὸν ἴδιον : «*Αὐταῖς θὰ ταῖς μεταχειρισθῶ εἰς τὸ βιβλίον μου* » ! . . .

Σκαιὸς καὶ τραχὺς τοὺς τρόπους, ὅταν τὸν ἐπισκεφθῆτε, διηνεκῶς σᾶς ὑπενθυμίζει ὅτι πρέπει νὰ τὸν ἀφήσῃτε ἥσυχον. Ἐὰν σᾶς καλέσῃ νὰ φάγητε, τὴν ἐπάθατε, διότι δι' ὅλου τοῦ βίου θὰ σᾶς τὸ ἐπαναλαμβάνῃ. Ἐὰν δέ ποτε διαφωνήσῃτε ἐπὶ τινος ζητήματος, θὰ σᾶς εἴπῃ ἐξωργισμένος : «*Ἀλλὰ τὸ φαγί μου ἡξεύρατε νὰ τὸ φᾶτε !*»

Ὅταν τὸν ἐπεσκεφθῇ, μὲ ὑπεδέχθη μὲ τὸ ἐσώθρακον... Ἦτο κρύο κάτω τοῦ μηδενικοῦ καὶ δὲν εἶχε διόλου πῦρ. Ἐπερίμενε νὰ μᾶς θερμάνῃ ἐλαχίστη φλόξ φωταερίου μόλις ὀρατὴ, ἢ δυστυχῆς ! . . Πρέπει δὲ διηνεκῶς νὰ ἴστασθε ὄρθιος, διότι δὲν εἶχεν ἢ ἑν κάθισμα, ὅπερ φυσικὰ χρησιμοποιεῖ ὁ ἴδιος, ὡς οἰκοδεσπότης καὶ Καθηγητής. . . Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐπίθετον εἶνε ὡς τὰ κατ'εὐφημισμὸν· κατὰ τὰς *Εὐμενίδας*, τὴν *εὐλογία*ν καὶ τὸ *εὐώνυμον* οὕτω καὶ ὁ Ψυχάρης καθηγητής. . . Δὲν εἶχε τί νὰ τοῦ δώσῃ ὁ Ῥενὰν ὡς ἐπίθετον διὰ νὰ τὸν παρουσιάσῃ εἰς τὸν κόσμον καὶ εὔρε τὸν ἀπλούστατον, εὐκολώτατον ἐν Παρίσις καὶ μᾶλλον «*τραβῶντα νερόν*» κολακευτικὸν αὐτὸν τίτλον.

Ἡ τρύπα, ὅπου διδάσκει, εἶνε τόσο μικρὰ καὶ στενόχωρος, ὥστε ὅταν αὐτὸς εἶνε μέσα, ὁ μαθητὴς του, ὁ εἰς καὶ μόνος, πολλάκις μένει ἔξω... Χρειάζεται δὲ μίτος Ἀριάδνης διὰ νὰ ἀνακαλυφθῇ. Διέρχεσθε ἕνα διά-

δρομον, ἀναβαίνετε τὰς τέσσαρας σαθρὰς καὶ παλαιοτάτας, ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ Νῶε, κλίμακας τῆς Σχολῆς τῶν Hautes Études (ἴσως λέγονται «ὕψηλαί», διότι κεῖνται εἰς τὸ ὑπερῶν . . .), στρέφετε δεξιὰ, ἀνοίγετε μίαν θύραν, εὐρίσκετε ἓνα διάδρομον, ὃν διασκελίζετε καὶ ἀνοίγοντες εἴτα ἕτερον θυρίον ἢ θυρίδιον, εἰσέρχεσθε εἰς δεῦτερον διάδρομον, μικρὸν ὡς εἶδος κυτίου διὰ δόμινον, εἴτα ἓνα πλεόν μικρὸν διάδρομον καὶ μικρότερον θυρίδιον, εἶδος κουμπότρυπα . . . Καὶ ἀπὸ ἐκεῖ διὰ τῆς κεφαλῆς καὶ μὲ τὴν κοιλίαν, ὡς ὄφει, χώνεσθε σπληνοειδῶς καὶ σπληναντερικῶς ἢ κοκορετσιοειδῶς εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν παραδόσεων τῶν «Γλωσσολογικῶν Νεοελληνικῶν» τοῦ κ. Ψυχάρη! . . .

Ἐὰν ὁ ἴδιος μὲ τὸν μαθητὴν του εἶνε μέσα, ἀδύνατον νὰ εἰσέλθῃτε. Μόλις τοὺς χωρεῖ μαζῇ μὲ τὴν τράπεζαν καὶ τὴν θερμάστραν των. . .

Ἄλλ' ἀρκεῖ τὸ θέαμα αὐτό. Εἶνε tableau! . .

Ὁ Μοσιὸν Πονκάρὲ μὲ ὕψος σοφοῦ καὶ τρανοῦ καθηγητοῦ, μὲ τέντωμα πρωθυπουργοῦ—ὁμοιάζει δὲ καταπληκτικῶς πρὸς τὸν συνάδελφόν του ἡθοποιὸν καὶ τετραπέρατον Τρικούπην—ἔχων ἀνοικτὸν κολοσσιαῖον βιβλίον ἐξηγεῖ εἰς τὸ γαλλικὸν τὴν . . . Ἱριγένειαν τοῦ Εὐριπίδου.

Μόλις μὲ βλέπει, μοῦ παρουσιάζει ἓνα πελώριον τόμον καὶ ἀκόμη ἀναμμένον ἀπὸ τὰς κλίμακας, τοὺς διαδρόμους, τοὺς σωλῆνας, τοὺς φεγγίτας, οὓς ὡς γαλῆ εἶχον διέλθῃ καὶ «ἰδοῦ!» μοῦ λέγει ἐπιτακτικῶς καὶ μὲ ὕψος βεζύρου πρὸς πτωχὸν φελλάχον ὀθωμανόν: «Ἐξήγει!»

Ἐξήγησις, καθαρὰ καὶ παλαιὰ· τὸ «γὰρ» θὰ εἴπῃ «διότι», τὸ «δοκεῖ» = φαίνεται καὶ τὸ «φέναι» = ἀπατεῶν, καὶ τέλος: τὸ «ὡς ὑμᾶς ἐμπαίζεις!» = μεγάλε καὶ ἐνδοξε ἡθοποιέ, κ. Ψυχάρη!

Αὐτὸ δὲ λέγεται γλωσσολογία, διδασκαλία τῆς νεοελληνικῆς, φιλοσοφία τῆς δημοτικῆς κλπ. ! . . .

Μὰ δὲν πέρνεις, εὐλογημένε πατριῶτα, τὸν λουφέ σου ἥσυχα, ἥσυχα χωρὶς θόρυβον, παρὰ νὰ ἀναγκάζῃς ἡμᾶς μὲν νὰ ἀηδιάζωμεν, τὸν δὲ βασιλέα μας μὲ ἐκεῖνο τὸ ψῆχος πέρυσι νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν «Παρνασσόν» διὰ νὰ ἀκούσῃ τὸ «Φιλί» . . . Ἄν οὐχὶ ἡμᾶς, ἀλλ' ἐκεῖνον δὲν τὸν ἐλυπεῖσο τοῦλάχιστον!

ΓΟΡΙΔΑΣ

‘Ο κ. Φωτίου

ΡΟΣΟΧΗ καὶ θὰ περάσῃ . . . Ἔ, παιδιά, κά-
μετε τόπον καὶ θὰ σᾶς πλακώσῃ ! . . . Ποῖος εἶνε
αὐτός ὁ γίγας ὁ ὑψηλός, ὁ φοβερός, ὁ χειλᾶς, ὁ
πελώριος, ὁ ὀγκώδης, ὁ μακροσκελής ὡς κάμηλος,
εὐρύστερνος καὶ πλατὺς ὡς θωρακωτόν ; . . . Ποῖος
ἄλλος δύναται νὰ εἶνε παρὰ ὁ κ. Φωτίου, ὁ κόκ-
κινος, ὁ Φλεγέθων τοῦ Χρηματιστηρίου, ὁ φωτει-
νός Φωτίου, ὁ αὐτοποίητος, ὁ selfmad, ὁ αὐτό-
πλαστος, ὁ ἔργον ζωντανόν τῶν ἰδίων χειρῶν τε-

τραπέρατος αὐτός ἄνθρωπος, ὁ γνωρίσας τὸν βίον ὑπὸ ὅλας του τὰς
φάσεις, ὁ ἰδὼν τὸ φῶς καὶ τὴν σκιάν, τὸν πηλὸν καὶ τὸ θελοῦδον, ὁ
ψαύσας τῶν πεζοδρομίων τὴν ρυπαράν, παγεράν καὶ ὑγράν πλάκα καὶ
τῶν χαμινίων ἐκ τοῦ σύνεγγυς γνωρίσας τὸν ἄλμυρόν βίον καὶ ὁ μερι-
σθεὶς μετ' ἐκεῖνων τοὺς ἄλλας τοῦ παιδικοῦ ταλαιπώρου καὶ πλήρους
στερήσεων καὶ βασάνων βίου ;

Τύπος μοναδικὸς αὐτός ὁ κ. Φωτίου. Καρδιά χρυσῇ, διάνοια ὡς εἶδος
ὥρολογίου ἀπὸ κύτταρα καὶ φαιὰν ὕλην, δεικνύουσα τὰς ὥρας, τὰ λε-
πτὰ, τὰ δευτερόλεπτα, τὰ μυριολέπτα τοῦ πολυτίμου χρόνου καὶ τῶν
ἀνεκτιμήτων στιγμῶν τῆς ἐργοβριτοῦς ζωῆς . . .

‘Ο ἄνθρωπος τοῦ ἰδρωτός τῆς ἐργασίας, ὁ «*λίσσπόπυγος*», οὐχὶ ἐκ τῆς
ἐρετμῆς καὶ τῶν ἐδωλίων τῆς νεῶς ὡς οἱ Ἀθηναῖοι τὸ πάλαι, ἀλλ' ἐκ τοῦ
ξυλίνου σκαμνίου τοῦ μικροῦ του τραπεζιτικοῦ γραφείου, ὅπερ ἀκο-
λουθοῦν τὴν ἐξέλιξιν τοῦ κυρίου του, ζωντανεῦσαν, ἐμψυχωθέν, προσω-
ποποιηθέν, ἀνθρωποειδές τι καὶ αὐτὸ ὄν καὶ ζωῶδες καταστάν, ἤρχισε
βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον νὰ ἐπεκτείνηται, νὰ μεγεθύνηται καὶ εἰς
πλάτος, ὕψος, βάθος καὶ μῆκος νὰ εὐρύνηται καὶ ὑψῶται . . .

Αὐτός καὶ τὸ γραφεῖόν του μαζῇ ὡς ἀδέλφια ἐμεγάλωσαν καὶ ἔγειναν
ἐν συνοικέσιον, μία συζυγία, ἐν ἀναπόσπαστον σῶμα, αὐτὸς ἐμψυχῶν
ἐκεῖνο καὶ ἐκεῖνο ζωογονοῦν αὐτόν !

Τί δὲ περίεργος φυσιογνωμία ! Ἄγγλος περιπλανηθεὶς εἰς Ἀθήνας.
Κατακόκκινος μὲ ὑψηλότατον περιλαίμιον, μὲ χεῖλη πλατέα καὶ σχεδὸν
κρεμάμενα, μὲ ῥίνα σιμὴν καὶ ὀφθαλμοὺς φωτοβόλους, γνάθους στρογ-
γύλας μὲ ὀλίγην λάχινην ὡς γένειον, ἀναπολῶν τοὺς ἐξευρωπαϊσθέντας
μαύρους, τοὺς ἐρυθροδέρμους Ἰνδοὺς τῆς Ἀμερικῆς . . .

Χριστιανὸς δὲ ὅσον πέρνει. Ὁ μόνος χρηματιστής, οὗ ἡ καρδιά δὲν μετεβλήθη εἰς θαλάντιον καὶ μάρσιπον ὀβολῶν. Δίδει, δίδει, δίδει.

Ὁ Θεὸς του εἶνε ἐν διηνεκὲς λαβεῖν-δοῦναι, ἐνῷ διὰ τοὺς πλείστους τῶν ἀνθρώπων εἶναι «δοῦναι καὶ λαβεῖν». Δίδει εἰς τοὺς πτωχοὺς, εἰς τοὺς πενομένους, εἰς τοὺς ἀναπήρους καὶ ὀρφανοὺς. Μανθάνει ὅτι δυστυχὴς τις νέος ἀπορεῖ καὶ δὲν δύναται νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰ μαθήματά του ; . . . Εὐθὺς ὁ Φωτίου ἀνοίγει τὸ θυλάκιον καὶ τοῦ λέγει : «Πᾶρε καὶ τελείωσον τὰς σπουδὰς σου !» Ἐπεσέ τις καὶ ἔθραυσε τὸν πόδα, στερεῖται δὲ τῶν πόρων θεραπείας ; . . . ὁ Φωτίου, ὁ πανταχοῦ παρὼν καὶ πάντα πληρώνων, εὐθὺς ἀμείβει τὸν ἱατρὸν καὶ τῷ ἀγοράζει τὰ φάρμακα. Ὅλοι οἱ πένητες, οἱ ἀπόκληροι τοῦ βίου, οἱ παράφρονες, οἱ δυστυχεῖς τὸν γνωρίζουσι καὶ τὸν λατρεύουσιν ὡς Βούδδαν τινὰ ἢ Ὅσιριν τῆς Ἑλλάδος.

Ἄλλὰ κάμετε τόπον καὶ περνᾶ . . . Εἶνε ὁ Φωτίου ! Χαιρετίσατέ τον καὶ ἂν δὲν τον γνωρίζετε — τὸ ἀξίζει ! Τοιοῦτοι ἄνθρωποι μᾶς τιμῶσιν.

ΓΟΡΙΛΛΑΣ

ΜΑΤΗΝ ΘΡΗΝΕΙΣ

Μάτην θρηνεῖς, εἶναι ἀργά, δὲν σ' ὠφελοῦν οἱ θρῆνοι.
Δὲν θάλλει πλέον δι' ἡμᾶς τοῦ ἔρωτος μυσίνη,
Δὲν στέφει δρόσος τῆς αὐγῆς ἀποκοπέντας κρίνους,
οὐδ' αἶγλη σφρίγγους καὶ ζωῆς, πλαγγόνας μαρμαρίνους.
Ἀπρόσιτον διὰ παντὸς θὰ μᾶς χωρίξῃ χάσμα,
καὶ θὰ προσβλέπῃς κλαίουσα τὸ παρελθόν, ὡς φάσμα.

Ὅταν εἰς ἔρωτα πιστὸν ἡ κόρη ἀπιστήσῃ,
παλμοὺς ἄγνους προδίδουσα, καὶ ἄλλον προτιμήσῃ,
ὅταν ἡ κόρη, ὁ λαμπρὸς ἀδάμας τῆς πρωΐας,
μεταβληθῇ εἰς βόρβορον τῆς μαύρης ἀπιστίας,
Αἶ ! τότε πλέον, ἐριννὺς ἡ μεταμέλειά της
θὰ τὴν διώκῃ πανταχοῦ...

Ἐὰν μοιραία ἔκλαμψις χρηματοκιθωτίου,
Κ' ἡ θεὰ πλάνητος τῆς χθὲς καὶ σήμερον πλουτίου
Σ' ἐθάμβωσεν, ὥστε τὸ πᾶν εὐθὺς νὰ λησμονήσῃς,
καὶ τῶν μυχιῶν πόθων σου αὐτὸν νὰ προτιμήσῃς,
οὐδεὶς σοὶ ἔπταισεν, οὐδεὶς, παλιμβουλος καρδία,
Καὶ ἤδη, θρῆνι ἐν λυγμοῖς καὶ φροῦδῳ μετανοεῖ.

1894.

ΦΡΕΑΤΤΕΥΣ